

Sygn. akt I CSK 670/17

POSTANOWIENIE

Dnia 7 marca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z wniosku W.K.
przy uczestnictwie A.N.
o zniesienie współwłasności,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 7 marca 2018 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika
od postanowienia Sądu Okręgowego w W.
z dnia 6 kwietnia 2017 r., sygn. akt V Ca .../15,

- 1) odrzuca skargę kasacyjną;**
- 2) stwierdza, że każdy z uczestników ponosi koszty postępowania kasacyjnego związane ze swoim w nim udziałem.**

UZASADNIENIE

W apelacji od postanowienia Sądu Rejonowego dla W. z 20 lutego 2015 r. znoszącego współwłasność nieruchomości stanowiącej działkę ewidencyjną nr [...] o pow. 6.369 m² w S., do której prawo własności w 4/5 części przysługiwało wnioskodawcy, a w 1/5 części uczestnikowi (pkt 1 postanowienia, nieobjęty zaskarżeniem apelacją), uczestnik zakwestionował rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego co do sposobu zniesienia współwłasności nieruchomości w części odnoszącej się do działki nr [...], którą Sąd przyznał wnioskodawcy, gdy tymczasem uczestnik zabiegał o jej pozostawienie we współwłasności lub obciążenie służebnością na jego rzecz. Wartość przedmiotu zaskarżenia w apelacji uczestnik oznaczył na 50.000 zł, a w toku postępowania apelacyjnego złożył pismo, w którym wniósł o rozliczenie nakładów w kwocie 442.000 zł, które miał poczynić na wspólną nieruchomość (k. 396).

Postanowieniem z 6 kwietnia 2017 r. Sąd Okręgowy w W. oddalił apelację uczestnika od postanowienia Sądu Rejonowego. Postanowienie to uczestnik zaskarżył skargą kasacyjną, w której wartość przedmiotu zaskarżenia oznaczył na 472.000 zł, a zarzutami objął - jak sam przyznał - nierozstrzygnięte przez Sąd Okręgowy żądanie rozliczenia nakładów, które miał poczynić na majątek wspólny oraz orzeczenie odnoszące się do działki nr [...].

Z art. 519¹ § 4 pkt 4 k.p.c. wynika, że skarga kasacyjna nie przysługuje w sprawach dotyczących zniesienia współwłasności, jeżeli wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż sto pięćdziesiąt tysięcy złotych. W orzecznictwie Sądu Najwyższego ustalone jest stanowisko, że w razie zaskarżenia orzeczenia co do istoty sprawy, wartość przedmiotu zaskarżenia wyznacza nie wartość całego dzielonego majątku, ale wartość konkretnego interesu (roszczenia, żądania) lub składnika majątkowego, którego dotyczy środek odwoławczy. Z reguły nie może ona przekraczać wartości udziału przysługującemu skarżącemu uczestnikowi, chyba że podważa on zasadę podziału, objęcie lub nieobjęcie orzeczeniem poszczególnych rzeczy lub praw albo rozliczenie nakładów, gdyż wówczas wartość przedmiotu zaskarżenia może być wyższa niż wartość jego udziału. Wskazana przez skarżącego w skardze kasacyjnej wartość przedmiotu zaskarżenia nie jest

wiążąca dla sądu drugiej instancji ani dla Sądu Najwyższego i podlega weryfikacji na podstawie akt sprawy, z pominięciem zasad określonych w art. 25 i 26 k.p.c. (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 26 października 2017 r., II CZ 64/17, nieopubl. oraz liczne orzeczenia przytoczone w uzasadnieniu).

W niniejszej sprawie znaczący wzrost wartość przedmiotu zaskarżenia skargą kasacyjną w zestawieniu z zaskarżeniem apelacją uczestnik tłumaczy tym, że w piśmie z 27 września 2016 r. wniósł o zasądzenie od wnioskodawcy kwoty 422.000 zł i tym samym rozliczenie nakładu, jaki poczynił na majątek współwłasny, a kwoty tej zażądał w ramach dopłaty do jego udziału we własności nieruchomości. Uczestnik był w postępowaniu profesjonalnie reprezentowany, a to powinno spowodować, że jego żądania oraz twierdzenia o faktach będą zgłoszone we właściwym z punktu widzenia organizacji postępowania czasie i w formie niepozostawiającej wątpliwości co do ich charakteru. Wprawdzie nie ma wątpliwości co do tego, że żądania odnoszące się do rozliczenia nakładów poczynionych przez współwłaścicieli na majątek współwłasny podlegają rozliczeniu w postępowaniu działowym na podstawie art. 618 § 1 k.p.c., ale pod warunkiem ich zgłoszenia do takiego rozliczenia. Zgłoszenie roszczeń, o jakich mowa w art. 618 § 1 k.p.c. dopuszczalne jest do daty zamknięcia rozprawy przed sądem pierwszej instancji. Zgłoszenie ich przed sądem drugiej instancji jest zaś skuteczne, gdy powstały albo stały się wymagalne w trakcie postępowania międzyinstancyjnego i później (por. nieopubl. postanowienia Sądu Najwyższego z 3 czerwca 2011 r., II CSK 330/10 i z 14 kwietnia 2016 r., IV CSK 593/15).

Pismo z 27 września 2016 r. zostało przez uczestnika wniesione dopiero w postępowaniu apelacyjnym i nawet gdyby zinterpretować je tak, że zawiera w sobie zgłoszenie roszczenia, o jakim mowa w art. 618 § 1 k.p.c., to nie ma żadnych wątpliwości co do tego, iż Sąd o tym roszczeniu nie orzekł. Przyznaje to zresztą sam skarżący, czyniąc z zaniechania Sądu główny zarzut skargi kasacyjnej.

Skarga kasacyjna jest środkiem zaskarżenia od wydanych orzeczeń i niewątpliwie nie przysługuje od orzeczenia, o które być może skarżący zabiegał, ale które nie zostało wydane. Taka skarga kasacyjna jest niedopuszczalna i jako taka podlega odrzuceniu (art. 398⁶ § 3 w zw. z art. 398⁶ § 2 k.p.c.). Środkiem

prawnym, przy wykorzystaniu którego strona może zabiegać o wydanie przez sąd - jej zdaniem - pominiętego rozstrzygnięcia jest wniosek o uzupełnienie orzeczenia (art. 351 k.p.c.) i z tego środka powinien skorzystać skarżący, gdy uznał, że Sąd Apelacyjny powinien wypowiedzieć się o jakiejś jeszcze kwestii, której nie objął wydanym w sprawie rozstrzygnięciem.

Wartość przedmiotu zaskarżenia dla żądań skarżącego odnoszących się do sposobu zniesienia współwłasności co do działki nr [...] nie przekracza kwoty, na którą uczestnik wskazał w apelacji (50.000 zł), a zatem nie przekracza też progu ustalonego w art. 519¹ § 4 pkt 4 k.p.c., co czyni skargę kasacyjną uczestnika i w tej części niedopuszczalną (art. 398⁶ § 3 w zw. z art. 398⁶ § 2 k.p.c.), pomijając już nawet to, że uczestnik powołuje się we wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania na takie zarzuty, które nie korespondują z faktyczną i prawną podstawą rozstrzygnięcia.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c. oraz - co do kosztów postępowania - art. 108 § 1, art. 520 § 1 k.p.c., orzeczono jak w postanowieniu.

aj

a.ł